

Sygn. akt IV P 397/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 października 2015 r.

Sąd Rejonowy w Olsztynie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR Barbara Kokoryn
Ławnicy:	Jolanta Przystek Leokadia Wawirowicz
Protokolant:	st. sekr. sądowy Joanna Racis

po rozpoznaniu w dniu 21 października 2015 r. w Olsztynie

na rozprawie sprawy z powództwa R. S. (1)

przeciwko J. D. (1) prowadzącej (...) w S.

o ustalenie istnienia stosunku pracy, wynagrodzenie, wydanie świadectwa pracy

I. oddała powództwo,

II. oddała wniosek powoda o zasądzenie kosztów procesu,

III. nie obciąża powoda kosztami sądowymi.

Sygn. akt IV P 397/14

UZASADNIENIE

R. S. (1) wystąpił z powództwem przeciwko J. D. (1) (...) w S. o ustalenie istnienia stosunku pracy, o wynagrodzenie za pracę i wydanie świadectwa pracy oraz o zasądzenie kosztów procesu. W uzasadnieniu podał, że zawarł z pozwaną umowę zlecenia na okres określony w umowie, tj. na od dnia 03.05.2011r. do dnia 08.05.2011r., za wynagrodzeniem na kwotę (...) złotych. Po upływie okresu określonego w umowie zlecenia powód nadal świadczył na rzecz powódki pracę, na podstawie umowy o pracę. Robił przegląd samochodu, posiadał wydruki (...) oraz dużą ilość dokumentów.

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów procesu. Stwierdziła, że powód świadomie i zgodnie z wolą obu stron wykonywał czynności na podstawie umowy zlecenia. Wskazała, że z uwagi na możliwości finansowe przedsiębiorstwa nie przewidywała możliwości zatrudnienia powoda na podstawie umowy o pracę, na podstawie której zatrudnieni byli kierowcy TIR-ów. Powód nie podlegał ścisłemu podporządkowaniu, jakie wynika z umowy o pracę. Zostały mu wypłacone wszystkie należności.

Sąd ustalił, co następuje:

J. D. (1) prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą (...), z siedzibą w S., ul. (...), w zakresie transportu drogowego towarów. Jej mąż, T. D. nie prowadzi własnego przedsiębiorstwa, natomiast w przedsiębiorstwie żony wykonuje czynności typowe dla przedsiębiorcy. J. D. (1) udzieliła mu szerokiego pełnomocnictwa. J. D. (1) podpisuje dokumenty.

(dowód: zaświadczenie z (...)k.6, pełnomocnictwo – k. 243, przesłuchanie J. D. (1) –k.255v-256v, zeznania T. D. – k. 254v-255v, 244v-247)

We flocie przedsiębiorstwa (...) znajduje się duży (...) o nr rej. (...). J. D. (1) zatrudniała na podstawie umowy o pracę (...) kierowców Z. G. i Z. I., kierujących tym samochodem. Pierwszy z nich zatrudniony był na czas nieokreślony od dnia 01.09.2013r., a drugi na czas określony od dnia 17.05.2014r. do dnia 31.12.2014r. Zakres ich obowiązków obejmował prowadzenie pojazdów na terenie Polski, Unii Europejskiej oraz Rosji. J. D. (1) wydawała im polecenia. Posiadali tachografy, na których był rejestrowany czas pracy. Pracownicy otrzymywali wynagrodzenie liczone odpowiednio do kwoty najniższego wynagrodzenia za pracę (...) brutto, uwidaczniane na liście płac, płatne przelewem do 15 dnia każdego miesiąca. Odprawiane były składki i zaliczki na podatek dochodowy wyliczone dla umów o pracę.

(dowód:zaświadczenie z (...)k.6, przesłuchanie J. D. (1) –k.255v-256v, zeznania T. D. –k. 254v-255v, 244v-247, umowy o pracę - k.224-227).

W maju 2011r. R. S. (1) z Internetu dowiedział się, że (...), z siedzibą w S. poszukuje kandydatów na kierowców.

T. D. spotkał się z R. S. (1), który stwierdził, że chciałby wykonywać czynności na podstawie umowy zlecenia, gdyż prowadzona jest wobec niego egzekucja komornicza. T. D. i R. S. (1) ustalili, że R. S. (1) będzie zatrudniony na podstawie umowy zlecenia w przedsiębiorstwie (...), z wynagrodzeniem za konkretną trasę do (...). Mąż pozwanej zaproponował warunki, a powód się na nie zgodził. W dniu 05.05.2011r. R. S. (1) i J. D. (1) potwierdzili zawarcie umowy zlecenia na piśmie. J. D. (1) jako zleceniodawca powierzyła R. S. (1) jako zleceniobiorcy zadania polegające na wykonaniu transportu na terenie Polski, Unii Europejskiej oraz Rosji, samochodem o nr rej. (...) oraz naczepy plandeki, chłodni naczepy niskopodłogowej z kompletem dokumentów potrzebnych do zrealizowania zlecenia, w okresie od 03.05 do 08.05.2011r. w miejscu wskazanym. R. S. (1) zobowiązał się do osobistego wykonania i z należytą starannością powierzonych zadań, a zleceniodawca w terminie 5 dni od przedłożenia rachunku wypłaty (...) tytułem wynagrodzenia ze stosunku zlecenia.

Na czas wykonywania zlecenia objętego umową z dnia 05.05.2011r. R. S. (1) został powierzony samochód marki F. (...) o nr rej. (...) oraz dostał do dyspozycji kartę rabatową B. do realizacji na stacjach (...), a przypisaną do pojazdu o nr rej. (...). B. to oferta (...). Nie otrzymał ubrań roboczych, ani narzędzi. Miał własny telefon.

(dowód: przesłuchanie J. D. (1) –k.255v-256v, zeznania T. D. –k. 254v-255v, 244v-247, karta (...) kopia –k.209-210)

Zlecenie objęte umową zostało przez R. S. (1) wykonane w sposób prawidłowy. Zostało wypłacone mu wynagrodzenie. Nie składał wniosków o urlop, ani nie chciał korzystać z zasiłku chorobowego. Pozwana zgłosiła powoda do ubezpieczenia społecznego z tytułu umowy zlecenia, od takiej umowy odprowadziła zaliczkę na podatek dochodowy.

(dowód: przesłuchanie J. D. (1) –k.255v-256v, zeznania T. D. –k. 254v-255v, 244v-247,)

Po powrocie z Danii, T. D. i R. S. (1) ustalili, że R. S. (1) nadal będzie w ten sam sposób wykonywał czynności jak podczas pierwszego wyjazdu. Powód przebywał w domu. T. D. dzwonił do niego i umawiali się na wyjazd, np.: do Hiszpanii przez W. i (...). Z góry ustalali ile będzie kilometrów na danej trasie i ile dostanie za nią powód.

R. S. (1) i J. D. (1) nie sporządzili na piśmie potwierdzenia zawarcia umowy, w tym umowy zlecenia. Mimo braku formalnego potwierdzenia umowy, R. S. (1) nadal był w posiadaniu pojazdu F. (...) nr rej. (...) oraz karty (...) na ten pojazd.

R. S. (1) zwrócił się do T. D. o wypłatę pieniędzy do rąk jego żony, B. S., gdyż był w trasie, a żona „nie miała na chleb”. Gdy T. D. i J. D. (1) przyjechali do O., udali się pod wskazany adres i T. D. osobiście w mieszkaniu wpłacił do rąk B. S. kwotę (...). Nie pobrał od niej pokwitowania.

(dowód: przesłuchanie J. D. (1) –k.255v-256v, zeznania T. D. –k. 254v-255v, 244v-247)

J. D. (1) wpłacała na konto R. S. (1) kwoty: (...) w dniu 20.07.2011r. (tytułem : zasilenie), (...)w dniu 02.08.2011r., (...)w dniu 29.08.2011r.(tytułem : wpłata na trasę), (...)w dniu 31.08.2011r. (tytułem : przelew środków), (...) w dniu 13.09.2011r. (tytułem: wypłata za H.).

W dniu 08.10.2011r. R. S. (1) przesłał do (...), z siedzibą w S. wezwanie do dobrowolnej spłaty kwoty (...) z tytułem wykonanego zlecenia zawartego dnia 05.05.2011r. i kwoty (...) tytułem wynagrodzenia za przejechane kilometry w okresie od dnia 10.05.2011r. do 10.09.2011r. oraz (...)za każdy spędzony weekend w terminie 5 dni od otrzymania pisma. Pozwana J. D. (1) pisma odebrała w dniu 10.10.2011r.

(dowód:wezwania do zapłaty z dnia 08.10.2011r. wraz z potwierdzeniem nadania,przesłuchanie J. D. (1) – k.255v-256v, zeznania T. D. –k. 254v-255v, 244v-247,)

Sąd zważył, co następuje:

Roszczenia R. S. (1) przeciwko J. D. (1) prowadzącej (...) w S. nie zasługują na uwzględnienie.

Bezsporne jest, że w dniu 05.05.201 w S. pozwana i powód na piśmie potwierdzili zawarła umowę zlecenie na wykonywanie zadań polegających na wykonywaniu transportu na terenie Polski, Unii Europejskiej oraz Rosji samochodem ciężarowym o numerach rej. (...) oraz naczepy plandek, chłodni lub naczepy niskopodwoziowej wraz z kompletem dokumentów. Nie ma też sporu, co do tego, że powód korzystał z użyczonej mu przez pozwaną karty B. jako oferty zakupu paliwa(...). Jednocześnie fakt otrzymania karty nie był powiązany z zawarciem stosunku pracy, ale z wykorzystywaniem samochodu o nr rej. (...). Fakt, że powód kupował paliwo przy wykorzystaniu karty mikroporcesorowej, skierowanej do klientów biznesowych(małych i średnich przedsiębiorstw), tankujących co najmniej 500 litrów paliw na miesiąc z rabatami gotówkowymi, nie przesądza, że powód zawarł umowę o pracę z pozwaną.

Zobowiązanie się pozwanej w umowie z dnia 05.05.2011r. do dostarczenia dokumentów potrzebnych do zrealizowania w/w zlecenia, wskazuje, że strony łączył stosunek zobowiązaniowy oparty o przepisy kodeksu cywilnego. Okres zlecenia został określony w umowie na od 03.05.2011r. do 08.05.2011r., a wynagrodzenie na kwotę(...).

Sąd nie dał wiary powodowi, że dokumenty przedstawione przez powoda wskazują, że był zatrudniony na podstawie umowy o pracę.

Dołączone dokumenty nie potwierdzają tez powoda zawartych w pozwie i na rozprawie.

(...) samochodowe listy przewozowe są niepełne. Tylko na części listów przewozowych wpisane jest nazwisko powoda (k.26, 29,30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 40, 41- tj. 13 z 22). W wielu nie ma wpisanego przewoźnika. W dokumentach (...) nie jest wskazany jako przewoźnik. Natomiast w kilku wypadkach (k.23,29,32, 33,35) jako przewoźnika podano: Szkoła (...), K. K. , (...)-(...) N., z którym obecnie współpracuje powód. Kilka dokumentów nawet nie ma wskazanych numeru rejestracyjnego samochodu, należącego do pozwanej (21,23, 25, 27, 30a).

Karta drogowa –k.211, ma wpisane kilometry i trasy oraz nazwisko powoda , jednak nie wskazuje, kto był zlecającym przewóz, jakiego towaru, na jakim pojeździe. Karta drogowa na k.212 nie wskazuje nawet nazwiska kierowcy.

Dokumenty z uwagi na braki w zapisach nie zasługują na wiarę.

Z raportów dotyczących pojazdu o numerach rej. (...), nie wynika, że w okresie od 10.05.2011r. do 10.09.2011r. R. S. (1) świadczył pracę na rzecz pozwanej, oraz że to powód wielokrotnie udawał się na wyjazdy zagraniczne.

Wydruki raportu pojazdu m-ki F. (...) za okres od 10.05.2011r. do 10.09.2011r. nie są wystarczającym dowodem, że powód poruszał się tym samochodem w wyżej wymienionym okresie. Powód nie posługuje się kartą kierowcy, przypisaną do jego osoby. Samochód F. (...) nie był samochodem ciężarowym, na którym był obowiązek zainstalowania tachografu, celem dokumentowania czasu pracy konkretnego kierowcy. Jednocześnie T. D. wskazał, że samochodem F. (...) poruszało się kilka osób (w tym on, jego sąsiad), a nie tylko R. S. (1).

Przedstawione dokumenty nie zostały mu przekazane przez T. D., ale uzyskane przez powoda już po okresie, gdy z nim współpracował. Do wydrukowania doszło bez jego pozwolenia, na skutek nieuprawnionego wejścia do systemu dzięki innemu przewoźnikowi.

Powód nie wskazał w jaki sposób wyliczył dochodzone roszczenie. Z jego twierdzenia wynika, że strony nie ustaliły, że powód będzie otrzymywał wynagrodzenie za pracę. Wskazywane przez powoda rozliczenia za przejechane kilometry są typowe dla stosunków zobowiązaniowych innych niż pracownicze. Jednocześnie powód nie podał ile miał płacone za kilometr, ani ile konkretnie przejechał kilometrów. Wskazane na k. 245 twierdzenia pełnomocnika, że powód przejechał 10.000km, co miałyby wynikać z przedstawionych dokumentów, są niewiarygodne z uwagi na sprzeczność z pozostałym materiałem dowodowym. Na przedstawionych przez tego samego pełnomocnika dokumentach, np.: na k. 208 uwidocznionych jest 51.617km. W takiej sytuacji dołączone wydruki nie potwierdzają tez powoda o stałym i ciągłym świadczeniu pracy typowym dla stosunku pracy, a raczej o dorywczym wykonywaniu obowiązków wynikających z kilku umów zlecenia, (o których mówi mąż pozwanej) i to w mniejszym zakresie, niż powód podnosi. Przy przyjęciu, że rzeczywiście przejechał ponad 10.000 km (k.245) i pomnożeniu przez stawkę 0,20zł za kilometr podawaną ostatecznie na zapytanie Sądu przez powoda (k. 257v), powód musiałby zarobić 2.000zł (10.000 km x 0,20zł = 2000zł), a nie jak podaje jego pełnomocnik 10.000zł.

Przesłuchanie powoda nie potwierdza tezy, że zawarł umowę o pracę z pozwaną.

R. S. (1) sam stwierdził, że ani z T. D. ani z J. D. (1) nie zawarł umowy o pracę. Przyznał (k. 257), że po wykonaniu pierwszego zlecenia rozmawiał z T. D., że zawierają umowę zlecenia.

Sąd nie dał wiary powodowi gdyż okoliczności, które podaje są sprzeczne ze sobą i nielogiczne.

Zapytany wprost R. S. (1), potwierdził ostatecznie, że nie żądał na piśmie potwierdzenia zawarcia umowy o pracę. Nie udał się do ZUS celem ustalenia jak jest rozliczany łączący go stosunek zobowiązaniowy. Nie zwrócił się też o poradę w PIP. Nie umówił się również, że będzie miał płacone wynagrodzenie za pracę typowego dla stosunku do pracowniczego.

Przesłuchując powoda można dojść do wniosku, że mimo braku formalnego potwierdzenia umowy na piśmie, powód w trakcie realizacji zobowiązania wiedział, że wynika ono z umowy zlecenia. Jednocześnie na pytanie dlaczego nie podejmował czynności które potwierdziłyby jego zatrudnienie na podstawie umowy o pracę, odpowiedział: cieszyłem się, że jest trasa i jeździłem, robiłem, co lubię. Przyznał również, że miał otrzymać świadczenie pieniężne za wykonane zlecenie od T. D. po rozliczeniu się z dokumentów. Środki na wyjazdy otrzymywał nie tylko od T. D.. Wpłaty dokonywał też K. K., który dawał swój ładunek, np.:1000zł na paliwo(k.257-258).

R. S. (1) jest niewiarygodny, gdy stwierdza, że miał kilkadziesiąt wyjazdów na rzecz pozwanej po 1, 2 lub 3 tygodnie, po których następowały od 1 do 4 dni wolnego. Okres od 03.05.2011r. do 10.09.2011r. obejmuje 17 i pół tygodnia, zatem matematycznie szacując, nie było możliwości wykonania tak wielu i tak długich wyjazdów, o jakich mówi powód (k. 257-258).

Wiarygodne jest zaś twierdzenie pozwanej i świadka T. D. (k.254v-255), że strony zawarły około 3 umów zlecenia w spornym okresie. Wiarygodne jest, że J. D. (2) nie miała wystarczających środków, aby zatrudnić kolejną osobę na podstawie umowy o pracę, która jak powszechnie wiadomo pochłania więcej środków pracodawcy niż umowa zlecenia

środków zleceniodawcy. Wiarygodne też są twierdzenie męża pozwanej, że samochodem F. (...) poruszało się kilka osób.

Należy zwrócić uwagę na druki CMR np.: k. 37, 38, 39, 40 druki te zostały wystawione, jednak bez wskazania przewoźnika. Brak jest zatem podstaw do stwierdzenia, że dotyczą one zobowiązania wynikającego z umów zlecenia z pozwaną.

Na dokumencie fakturze VAT z k. 15-16 i 19 powód nie jest wskazany jako odbierający. Gdyby nawet przyjąć, że odebrał samochód po przeglądzie, nie prowadzi to do logicznego wniosku, że był pracownikiem pozwanej.

W umowie zlecenia, za okres od 03.05. do 08.05.2011r. doszło do powierzenia samochodu m-ki F. (...) wraz dokumentami, zatem jeżeli powoda łączył stosunek zobowiązaniowy z T. D. lub z J. D. (1) jako prowadzącą (...), to samochód ten mógł zostać mu powierzony niezależnie od nawiązania stosunku pracy, a powód mógł być zobowiązany do przeprowadzenia przeglądu.

Wskazać należy, że Sąd nie dał wiary świadkowi B. S.(k.253v-254), że nie otrzymała pieniędzy od męża pozwanej. Jej zeznania były niewiarygodne. Świadek w sposób widoczny denerwował się podczas zadawania pytań, przy konkretnych pytaniach wprost nie patrzył w oczy.

Głównym problemem w sporze było ustalenie czy strony łączyła umowa o pracę. J. D. (1) nie ustalała z powodem istotnych warunków zawartej umowy zlecenia. Uczynił to jej mąż, T. D.. R. S. (1) przystał na zatrudnienie na podstawie umowy zlecenia, co zostało potwierdzone na piśmie. Po wykonaniu wyjazdu do Danii, R. S. (1) ustalał warunki łączącego go stosunku prawnego z ponownie T. D.. Obaj zgodnie ustalili warunki jak dotychczas, w ramach umowy zlecenia.

Nie doszło do ustalenia między nimi istotnych w myśl art.22kp warunków zatrudnienia na podstawie umowy o pracę. Strony nie ustaliły, że praca określonego rodzaju będzie wykonywana przez powoda pod kierownictwem pozwanej, w miejscu i czasie przez nią oznaczonym, ani, że pozwana będzie wypłacała powodowi wynagrodzenie za pracę według zasad wynikających z kodeksu pracy. W zasadzie (zgodnie z art. 85 kp) w stosunkach pracy wynagrodzenie jest wypłacane z dołu co najmniej raz w miesiącu, najpóźniej do 10dnia następnego miesiąca. Powód nie otrzymywał tak ustalonego wynagrodzenia, nie był uwidaczniany na listach płac, przygotowanych dla pracowników. Powód miał otrzymywać wynagrodzenie za wykonane wyjazdy, np.: za wyjazd do Danii, Hiszpanii.

Wykonywanie stosunku zobowiązaniowego również nie wskazywało, aby R. S. (2) był zatrudniony na podstawie umowy o pracę. Nie był podporządkowany pozwanej jako pracodawcy co do miejsca, czasu i sposobu świadczenia pracy, Powód wykonywał zlecane transporty w terminach określonych dostawami zamówień uzyskanych przez pracodawcę. Otrzymywał samochód i dokumenty potrzebne do wykonania zadania. Pozwana nie wskazywała konkretnych godzin i miejsca wykonywania czynności. Powód wbrew swoim twierdzeniom nie był poddany stałemu nadzorowi. Pozwana nie była w stanie kontrolować i na bieżąco korygować wykonywania przez niego konkretnych czynności. Nie wydawała poleceń służbowych, ani ich nie egzekwowała. Wskazywała jedynie miejsca, do których miały być dostarczone zleczone przesyłki.

Zainstalowany w samochodzie system (...), umożliwiał jedynie weryfikację trasy przejazdu samochodu, który czasami był kierowany przez R. S. (1). Zamontowanie (...)u nie świadczy o tym, że powód wykonywał pracę podporządkowaną w rozumieniu przepisów kodeksu pracy .

Powództwo zatem o ustalenie istnienia stosunku pracy zasługuje na oddalenie, gdyż strony nie łączył stosunek pracy.

Nie zasadne jest też roszczenie R. S. (1) o wynagrodzenie za pracę w rozumieniu art. 78kp. Strony nie ustalały wynagrodzenia w oparciu o kryteria cytowanego przepisu. Pozwana nie żądała od powoda przedstawienia dokumentów dotyczących jego kwalifikacji z wyjątkiem prawa jazdy koniecznego dla każdego kierowcy, bez względu na podstawę zatrudnienia. Powód nie przedstawiał świadectw ukończenia szkoły i świadectw pracy z

poprzednich zakładów pracy. Powód nie składał innych dokumentów potrzebnych do ustalenia innych świadczeń związanych z pracą i takich świadczeń nie otrzymywał, np.: zasiłku chorobowego, opiekuńczego, ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy, za przestój, za pracę w godzinach nadliczbowych itp. Jego wynagrodzenie było ustalone odmiennie od wynagrodzenia pracowników zatrudnionych przez J. D. (1), którzy otrzymywali wynagrodzenie liczone odpowiednio do kwoty najniższego wynagrodzenia za pracę, uwidocznione na liście płac i płatne przelewem do 15 dnia każdego miesiąca (k.224-227).

Powód nie występował również do pozwanej o wpłatę wynagrodzenia za pracę zgodnie z art. 78kp, a w swoim piśmie zażądał od niej dobrowolnej zapłaty kwoty (...)za wykonane zlecenie. Miał zatem przez cały sporny okres świadomość, że łączył go stosunek zobowiązaniowy typowy do prawa cywilnego, a nie prawa pracy.

Wobec nie ustalenia stosunku pracy Sąd nie miał podstaw do uwzględnienia powództwa o wydanie świadectwa pracy, gdyż zgodnie z art. 97 kp świadectwo pracy wydaje się w związku z rozwiązaniem lub ustaniem stosunku pracy.

Mając zatem na względzie rozważania przedstawione wyżej, na podstawie wyżej wymienionych przepisów, Sąd powództwo oddalił jak w pkt I sentencji wyroku.

Na podstawie art. 102 kpc nie obciążył powoda kosztami sądowymi i nie obciążył powoda kosztami procesu na rzecz pozwanego jak w pkt II i III sentencji wyroku, mimo wniesienia powództwa, które nie zasługiwało na uwzględnienie.

SSR Barbara Kokoryn